

મહાદેવ દેસાઈ ગ્રામસેવા મહાવિદ્યાલય
સાદરા-રાંધેજા

અભ્યાસક્રમ
સત્ર 1થી 4

સમાજવિદ્યા વિશારદ (B.S.Sc.)
ગુજરાતી

મહાદેવ દેસાઈ ગ્રામસેવા મહાવિદ્યાલય : સાદરા-રાંધેજા

સમાજવિદ્યા વિશારદ: ગુજરાતી

સત્ર - ૧

પ્રશ્નપત્ર -MJRGUJ -101

ક્રેડિટ - ૫

કલાક - ૭૫

પ્રશ્નપત્રનું નામ : મધ્યકાલીન પદ્યસાહિત્યનું અધ્યયન ('રામવિવાહ'-ભાલણ, સં. બળવંત જાની)

શૈક્ષણિક હેતુઓ:

(1) વિદ્યાર્થીઓને પદ્ય સાહિત્યનો પરિચય થાય અને અને સાહિત્યના સત્ત્વ-તત્ત્વનો પરિચય થાય.

(2) વિદ્યાર્થીઓ પદ્યસાહિત્યકૃતિનાં ભાવન-આકલન-મૂલ્યાંકન માટેની ક્ષમતા કેળવે.

(3) વિદ્યાર્થીઓને આખ્યાન સ્વરૂપોનો પરિચય થાય.

(4) વિદ્યાર્થીઓને 'રામવિવાહ' આખ્યાન કૃતિનાં અવલોકન, વિવેચન કે ચર્ચાનોંધ તૈયાર કરવાની તાલીમ મળે.

એકમ	અભ્યાસક્રમના મુદ્દાઓ	ક્રેડિટ	ગુણ	સમય
૧	મધ્યકાલીન કવિ ભાલણના જીવન-કવનનો અભ્યાસ • ભાલણનો જન્મ, બાળપણ અને ઉછેર • ભાલણનાં સર્જનને ઘડનારાં પરિબલો • ભાલણનું સમગ્ર સાહિત્યસર્જન	૧	૨૦	૧૫
૨	આખ્યાનનું સ્વરૂપ, વ્યાખ્યા, અર્થ અને વિકાસ • આખ્યાનની વ્યાખ્યા અને સમજૂતી • આખ્યાનનું સ્વરૂપ અને લક્ષણો • આખ્યાનનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ	૧	૨૦	૧૫
૩	'રામવિવાહ' કૃતિની સ્વરૂપલક્ષી ચર્ચા • 'રામવિવાહ' કૃતિનું કથાવસ્તુ • 'રામવિવાહ' કૃતિનાં પાત્રો • 'રામવિવાહ' કૃતિમાં રસનિરૂપણ	૧	૨૦	૧૫
૪	'રામવિવાહ' કૃતિનું સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન • 'રામવિવાહ' કૃતિની ભાષાશૈલી • 'રામવિવાહ' કૃતિમાં આડકથાઓ	૧	૨૦	૧૫
૫	સંદર્ભ સાહિત્યની સમીક્ષા, સ્વાધ્યાય, પરિસંવાદ અને લેખન કસોટી, સ્વ-મૂલ્યાંકન, જૂથ-મૂલ્યાંકન અને અધ્યાપક મૂલ્યાંકન	૧	૨૦	૧૫
	કુલ	૫	૧૦૦	૭૫

સંદર્ભ સાહિત્ય:

- મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્ય - અનંતરાય રાવળ
- ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ ગ્રંથ 1-2, ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ - ડૉ. રમેશ એમ. ત્રિવેદી
- મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યની વિકાસરેખા - ડૉ. ધીરુભાઈ ઠાકર
- 'રામવિવાહ' - ભાલણ, સં. બળવંત જાની
- મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનાં સ્વરૂપો - મંજુલાલ મજમુદાર
- સત્તર સાહિત્ય સ્વરૂપો - પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ
- મધ્યકાલીન સાહિત્ય પ્રકારો - ચંદ્રકાન્ત મહેતા
- સ્વરૂપ સંન્નિધાન - સુમન શાહ
- ભાલણ એક અધ્યયન - કે. કા. શાસ્ત્રી
- ભાલણની કાવ્યકૃતિઓ ભાગ 1-2 - સં. બળવંત જાની
- આખ્યાન સ્વરૂપ અને વિકાસ - ડૉ. શશિન ઓઝા

મહાદેવ દેસાઈ ગ્રામસેવા મહાવિદ્યાલય : સાદરા-રાંધેજા

સમાજવિદ્યા વિશારદ: ગુજરાતી

સત્ર-૧

પ્રશ્નપત્ર-CC - 101

ક્રેડિટ- ૩

કલાક-૪૫

પ્રશ્નપત્રનું નામ : ગુજરાતી : ભાષાવ્યવહાર

શૈક્ષણિક હેતુઓ:

(1) વિદ્યાર્થીઓ જોડણી, વાક્યરચનો અભ્યાસ કરે અને શુદ્ધ લેખન શીખે.

(2) વિદ્યાર્થીઓમાં જોડણી, વાક્યરચના અને લેખન અંગે ભાવન-આકલન-મૂલ્યાંકન માટેની ક્ષમતા કેળવે.

એકમ	અભ્યાસક્રમના મુદ્દાઓ	ક્રેડિટ	ગુણ	સમય
૧	<ul style="list-style-type: none"> જોડણીની સમજ અને મહત્ત્વ. જોડણીનાં નિયમો : તત્સમ, 'હ' શ્રુતિ તથા 'ય' શ્રુતિ અને અનુસ્વારનાં નિયમો પૂર્વપ્રત્યય અને પરપ્રત્યય 	૧	૩૦	૧૫
૨	વાક્યરચનાની સમજ <ul style="list-style-type: none"> વાક્યના પ્રકારો : સાદું વાક્ય, સંકુલ વાક્ય, સંયુક્ત વાક્ય, ઉદગારવાચક વાક્ય, પ્રશ્નવાચક વાક્ય અને વિધાન વાક્ય. વિરામચિહ્નો 	૧	૩૦	૧૫
૩	<ul style="list-style-type: none"> પત્રલેખન : વિનંતી પત્ર, નિમંત્રણ પત્ર અને અરજી લેખન. અહેવાલલેખન : પ્રાસંગિક કાર્યક્રમ, શિબિર અને પદયાત્રા. 	૦.૫	૨૦	૧૫
૪	સ્વાધ્યાય, પરિસંવાદ અને લેખન કસોટી.	૦.૫	૨૦	૧૫
	કુલ	૩	૧૦૦	૪૫

સંદર્ભ સાહિત્ય:

- સાર્થ ગૂજરાતી જોડણી કોશ - ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ
- ભાષા પરિચય અને ગૂજરાતી ભાષાનું સ્વરૂપ - ડૉ. જયંત કોઠારી
- વિરામચિહ્નો - ડૉ. ચંદ્રકાન્ત શેઠ
- સરળ ગૂજરાતી વ્યાકરણ - ડૉ. ભરતકુમાર ઠાકર
- ભાષા સજ્જતા અને લેખન કૌશલ્ય - ડૉ. યોગેન્દ્ર વ્યાસ
- ભાષા શુદ્ધિનું શિક્ષણ ભાગ 1-2 - ઉમાકાન્ત રાજ્યગુરુ તથા અન્ય
- વ્યાકરણ વિમર્શ - ડૉ. ઊર્મિ દેસાઈ
- થોડોક વ્યાકરણ વિચાર - ડૉ. હરિવલ્લભ ભાયાણી
- ગૂજરાતી ભાષાનું ઐતિહાસિક વ્યાકરણ - ડૉ. હરિવલ્લભ ભાયાણી
- ગૂજરાતી ભાષાનું વ્યાકરણ - ડૉ. યોગેન્દ્ર વ્યાસ

મહાદેવ દેસાઈ ગ્રામસેવા મહાવિદ્યાલય : સાદરા-રાંધેજા

સમાજવિદ્યા વિશારદ: ગુજરાતી

સત્ર-૨

પ્રશ્નપત્ર- MJRGUJ -201

કેડિટ – ૫

કલાક-૭૫

પ્રશ્નપત્રનું નામ : ગદ્ય સાહિત્યનું અધ્યયન ('સ્મરણયાત્રા' – કાકાસાહેબ કાલેલકર)

શૈક્ષણિક હેતુઓ:

- (1) વિદ્યાર્થીઓને ગદ્ય સાહિત્યનો પરિચય થાય.
- (2) વિદ્યાર્થીઓ ગદ્યસાહિત્યકૃતિનાં ભાવન-આકલન-મૂલ્યાંકન માટેની ક્ષમતા કેળવે.
- (3) વિદ્યાર્થીઓને ગદ્યકૃતિના અવલોકન, વિવેચન કે ચર્ચાનોંધ તૈયાર કરવાની તાલીમ મળે.

એકમ	અભ્યાસક્રમના મુદ્દાઓ	કેડિટ	ગુણ	સમય
૧	કાકાસાહેબ કાલેલકરનાં જીવન-કવનનો અભ્યાસ	૧	૨૦	૧૫
૨	કાકાસાહેબ કાલેલકરનાં ઘડતર પરિબળો અને સમગ્ર સર્જન	૧	૨૦	૧૫
૩	૦ 'સ્મરણયાત્રા'નું કૃતિલક્ષી મૂલ્યાંકન • 'સ્મરણયાત્રા'માં શાળાજીવનના અનુભવો • 'સ્મરણયાત્રા'માં પ્રાણીસૃષ્ટિ • 'સ્મરણયાત્રા'માં કૌટુંબિક પ્રસંગો	૧	૨૦	૧૫
૪	'સ્મરણયાત્રા'નું સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન • 'સ્મરણયાત્રા'ની ગદ્યશૈલી • 'સ્મરણયાત્રા'માં સંસ્કૃતિ દર્શન	૧	૨૦	૧૫
૫	સંદર્ભ સાહિત્યની સમીક્ષા, સ્વાધ્યાય, પરિસંવાદ અને લેખન કસોટી, સ્વ મૂલ્યાંકન, જૂથ મૂલ્યાંકન અને અધ્યાપક મૂલ્યાંકન	૧	૨૦	૧૫
	કુલ	૫	૧૦૦	૭૫

સંદર્ભ સાહિત્ય:

- ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ – ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ – રમેશ ત્રિવેદી
- અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યની વિકાસરેખા (ગાંધીયુગ) – ડૉ. ધીરુભાઈ ઠાકર
- કાકાસાહેબ કાલેલકર અધ્યયન ગ્રંથ – સં. ઉમાશંકર જોશી અને અન્ય
- કાકાસાહેબ કાલેલકર – વિષ્ણુ પ્રભાકર
- નિબંધ સ્વરૂપ અને વિકાસ – પ્રવીણ દરજી

મહાદેવ દેસાઈ ગ્રામસેવા મહાવિદ્યાલય : સાદરા-રાંધેજા

સમાજવિદ્યા વિશારદ: ગુજરાતી

સત્ર-૨

પ્રશ્નપત્ર - MJRGUJ -202

કેડિટ - ૫

કલાક-૭૫

પ્રશ્નપત્રનું નામ : અર્વાચીન પદ્યસાહિત્યનું અધ્યયન (યુગવંદના - ઝવેરચંદ મેઘાણી)

શૈક્ષણિક હેતુઓ:

- વિદ્યાર્થીઓને અર્વાચીન પદ્યસાહિત્યનો પરિચય થાય
- પદ્યસાહિત્યના સાહિત્યના સત્ત્વ - તત્ત્વનો પરિચય થાય .
- વિદ્યાર્થીઓ અર્વાચીન પદ્યસાહિત્યકૃતિનાં ભાવન-આકલન-મૂલ્યાંકન માટેની ક્ષમતા કેળવે.
- વિદ્યાર્થીઓ રાષ્ટ્રીય શાયર મેઘાણીની કવિતાથી પરિચિત થાય.

એકમ	અભ્યાસક્રમના મુદ્દાઓ	કેડિટ	ગુણ	સમય
૧	મેઘાણીનાં જીવન-કવનનો પરિચય કરવો.	૧	૨૦	૧૫
૨	મેઘાણીનાં ઘડતર પરિબળો અને સમગ્ર સર્જન.	૧	૨૦	૧૫
૩	યુગવંદનાનાં કાવ્યોમાં વિષય વૈવિધ્ય અને સ્વરૂપ વૈવિધ્ય. • 'યુગવંદના'માં સ્વાતંત્ર્યભાવનાનાં કાવ્યો • 'યુગવંદના'માં શોષિતોની પીડા • 'યુગવંદના'માં ગીતો	૧	૨૦	૧૫
૪	યુગવંદના કૃતિનું સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન • 'યુગવંદના'ની કાવ્યશૈલી • 'યુગવંદના'નાં કથાગીતો • 'યુગવંદના'માં પ્રણય સંવેદન	૧	૨૦	૧૫
૫	સંદર્ભ સાહિત્યની સમીક્ષા, સ્વાધ્યાય, પરિસંવાદ અને લેખન કસોટી, સ્વ મૂલ્યાંકન, જૂથ મૂલ્યાંકન અને અધ્યાપક મૂલ્યાંકન	૧	૨૦	૧૫
	કુલ	૫	૧૦૦	૭૫

સંદર્ભ સાહિત્ય:

- ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ ગ્રંથ - 4, ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- સ્મરણમૂર્તિ મેઘાણી - સં. મહેન્દ્ર મેઘાણી
- અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ - ડૉ.રમેશ એમ. ત્રિવેદી
- અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યની વિકાસરેખા(ગાંધીયુગ) - ડૉ. ધીરુભાઈ ઠાકર
- ગુજરાતી કવિતામાં રાષ્ટ્રીય અસ્મિતા - દિલાવરસિંહ જાડેજા, કનુભાઈ જાની
- રેલ્યો કસુંબીનો રંગ - સં. પ્રતિભા દવે
- મેઘાણી વિવેચના સંદોહ - સં. જયંત કોઠારી
- શબ્દનો સોદાગર - સં. કનુભાઈ જાની
- મેઘાણી સાહિત્ય - બિપિન આશર
- મેઘાણી વિમર્શ - બળવંત જાની

મહાદેવ દેસાઈ ગ્રામસેવા મહાવિદ્યાલય : સાદરા-રાંધેજા

સમાજવિદ્યા વિશારદ : ગુજરાતી

સત્ર - ૩

પ્રશ્નપત્ર - MJRGUJ -301

ક્રેડિટ - ૫

કલાક - ૭૫

પ્રશ્નપત્રનું નામ : પ્રશિષ્ટ સાહિત્યકારનો અભ્યાસ : ઉમાશંકર જોષી ('નિશીથ')

શૈક્ષણિક હેતુઓ:

- (1) વિદ્યાર્થીઓ પ્રશિષ્ટ સાહિત્ય અને સાહિત્યકારનો પરિચય કરે.
- (2) વિદ્યાર્થીઓ પદ્યસાહિત્યકૃતિનાં ભાવન-આકલન-મૂલ્યાંકન માટેની ક્ષમતા કેળવે.
- (3) વિદ્યાર્થીઓને કાવ્યનાં વિવિધ સ્વરૂપોનો પરિચય થાય.
- (4) વિદ્યાર્થીઓને 'નિશીથ' કાવ્યસંગ્રહનાં અવલોકન, વિવેચન કે ચર્ચાનોંધ તૈયાર કરવાની તાલીમ મળે.

એકમ	અભ્યાસક્રમના મુદ્દાઓ	ક્રેડિટ	ગુણ	સમય
૧	ઉમાશંકર જોષીનું જીવન-કવન, ઘડતર પરિબળો અને સમગ્ર સર્જન. • ઉમાશંકર જોષીનો જન્મ, ઉછેર અને શિક્ષણ. • ઉમાશંકર જોષીનાં સર્જનને ઘડનારાં પરિબળો • ઉમાશંકર જોષીનું સમગ્ર સાહિત્ય સર્જન	૧	૨૦	૧૫
૨	'નિશીથ'નાં કાવ્યોમાં સ્વરૂપ વૈવિધ્ય. • 'નિશીથ'નાં કાવ્યોમાં સોનેટ કાવ્યો • 'નિશીથ'નાં કાવ્યોમાં ગીત કાવ્યો • 'નિશીથ'નાં કાવ્યોમાં છંદોબદ્ધ કવિતા	૧	૨૦	૧૫
૩	'નિશીથ'માંથી પ્રગટ થતી ઉમાશંકર જોષીની કવિત્વ શક્તિ • 'નિશીથ'નાં કાવ્યોમાં છંદવૈવિધ્ય • ઉમાશંકર જોષીની કાવ્યશૈલી	૧	૨૦	૧૫
૪	'નિશીથ' કાવ્યસંગ્રહનું સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન • 'નિશીથ'નાં કાવ્યોમાં પ્રણય • 'નિશીથ'નાં કાવ્યોમાં પ્રકૃતિ • 'નિશીથ'નાં કાવ્યો પર ગાંધીપ્રભાવ	૧	૨૦	૧૫
૫	સંદર્ભ સાહિત્યની સમીક્ષા, સ્વાધ્યાય, પરિસંવાદ અને લેખન કસોટી, સ્વ મૂલ્યાંકન, જૂથ મૂલ્યાંકન અને અધ્યાપક મૂલ્યાંકન	૧	૨૦	૧૫
	કુલ	૫	૧૦૦	૭૫

સંદર્ભ સાહિત્ય:

- ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ ભાગ-4-5, ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ – ડૉ. રમેશ એમ. ત્રિવેદી
- અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યની વિકાસરેખા (ગાંધીયુગ)– ડૉ. ધીરુભાઈ ઠાકર
- યુગદૃષ્ટા ઉમાશંકર – ચંદ્રકાન્ત શેઠ અને ભોળાભાઈ પટેલ
- સમગ્ર કવિતા - ઉમાશંકર જોષી
- ઉમાશંકર જોષીનો વાગ્વૈભવ ભાગ 1-2-3 - ચંદ્રકાન્ત શેઠ
- આપણા ઉમાશંકર – કાન્તિભાઈ શાહ
- આત્માની માતૃભાષા - સં. યોગેશ જોશી
- ઉમાશંકર જોશીનો મોનોગ્રાફ – સુમનશાહ
- કવિનો શબ્દ – સુરેશ દલાલ

મહાદેવ દેસાઈ ગ્રામસેવા મહાવિદ્યાલય : સાદરા-રાંધેજા

સમાજવિદ્યા વિશારદ: ગુજરાતી

સત્ર - ૩

પ્રશ્નપત્ર - MJRGUJ -302

ક્રેડિટ - ૫

કલાક - ૭૫

પ્રશ્નપત્રનું નામ : પ્રશિષ્ટ સાહિત્યકૃતિનો અભ્યાસ : મધ્યકાળ (મદનમોહના – શામળ)

શૈક્ષણિક હેતુઓ:

- (1) વિદ્યાર્થીઓ મધ્યકાલીન પ્રશિષ્ટ સાહિત્યકૃતિનું અધ્યયન કરે.
- (2) વિદ્યાર્થીઓ પ્રશિષ્ટ સાહિત્યકૃતિનાં ભાવન-આકલન-મૂલ્યાંકન માટેની ક્ષમતા કેળવે.
- (3) વિદ્યાર્થીઓને પદ્યવાર્તાનાં સ્વરૂપનો પરિચય થાય.
- (4) વિદ્યાર્થીઓને 'મદનમોહના' પદ્યવાર્તાનું અવલોકન, વિવેચન કે ચર્ચાનોંધ તૈયાર કરવાની તાલીમ મળે.

એકમ	અભ્યાસક્રમના મુદ્દાઓ	ક્રેડિટ	ગુણ	સમય
૧	શામળનું જીવન-કવન, ઘડતર પરિબળો અને સમગ્ર સર્જન. • શામળનો જન્મ, બાળપણ અને ઉછેર • શામળનાં સર્જનને ઘડનારાં પરિબળ • શામળનું સમગ્ર સાહિત્યસર્જન	૧	૨૦	૧૫
૨	પદ્યવાર્તાનું સ્વરૂપ-વ્યાખ્યા, લક્ષણો અને વિકાસરેખા. • પદ્યવાર્તાની વ્યાખ્યા અને સમજૂતી • પદ્યવાર્તાનું સ્વરૂપ અને લક્ષણો • પદ્યવાર્તાનો ઉદ્ભવ અને વિકાસ	૧	૨૦	૧૫
૩	'મદનમોહના'નું કૃતિલક્ષી મૂલ્યાંકન. • 'મદનમોહના'માં અદ્ભૂત રસિકતત્ત્વો • 'મદનમોહના'માં સમકાલીન જીવનરંગ • 'મદનમોહના'માં વ્યવહાર જ્ઞાન અને નીતિબોધ	૧	૨૦	૧૫
૪	'મદનમોહના'નું સ્વરૂપલક્ષી મૂલ્યાંકન. • 'મદનમોહના'માં વસ્તુ સંકલના • 'મદનમોહના'માં પાત્ર નિરૂપણ • 'મદનમોહના'માં રસ નિરૂપણ	૧	૨૦	૧૫
૫	સંદર્ભ સાહિત્યની સમીક્ષા, સ્વાધ્યાય, પરિસંવાદ અને લેખન કસોટી, સ્વ મૂલ્યાંકન, જૂથ મૂલ્યાંકન અને અધ્યાપક મૂલ્યાંકન.	૧	૨૦	૧૫
	કુલ	૫	૧૦૦	૭૫

સંદર્ભ સાહિત્ય:

- ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ:ભાગ 1 અને 2 – ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ – ડૉ. રમેશ એમ. ત્રિવેદી
- સ્વરૂપસન્નિધાન – સુમન શાહ
- સત્તર સાહિત્ય સ્વરૂપ – પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ
- મદનમોહના – સં. હરિવલ્લભ ભાયાણી
- મદનમોહના– પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ
- મદનમોહના – સં. અનંતરાય રાવળ
- ગુજરાતી સાહિત્યનાં સ્વરૂપો - મંજુલાલ મજમુદાર
- ગુજરાતી સાહિત્યના પ્રકારો (મધ્યકાલીન) – ભરત ઠાકર

મહાદેવ દેસાઈ ગ્રામસેવા મહાવિદ્યાલય : સાદરા-રાંધેજા

સમાજવિદ્યા વિશારદ : ગુજરાતી

સત્ર - ૩

પ્રશ્નપત્ર - MJRGUJ - ૩૦૩

ક્રેડિટ - ૫

કલાક - ૭૫

પ્રશ્નપત્રનું નામ : મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્ય

શૈક્ષણિક હેતુઓ:

- (૧) વિદ્યાર્થીઓ મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનું અધ્યયન કરે.
- (૨) વિદ્યાર્થીઓ મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનાં ભાવન-આકલન-મૂલ્યાંકન માટેની ક્ષમતા કેળવે.
- (૩) વિદ્યાર્થીઓને મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનાં સ્વરૂપોનો પરિચય થાય.
- (૪) વિદ્યાર્થીઓને મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનું અવલોકન, વિવેચન કે ચર્ચાનોંધ તૈયાર કરવાની તાલીમ મળે.

એકમ	અભ્યાસક્રમના મુદ્દાઓ	ક્રેડિટ	ગુણ	સમય
૧	મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઉદ્ભવ અને ઘડનારાં પરિબળો.	૧	૨૦	૧૫
૨	મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યની લાક્ષણિકતાઓ.	૧	૨૦	૧૫
૩	મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનાં સ્વરૂપોનો સામાન્ય પરિચય. (રાસ-રાસા, ફાગુ, પ્રબંધ, છપ્પા, ગરબી)	૧	૨૦	૧૫
૪	મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યમાં જ્ઞાનમાર્ગી કવિતા ઉદ્ભવ અને વિકાસ. (નિરાંત, ધીરો, પ્રીતમ, બાપુસાહેબ ગાયકવાડ)	૧	૨૦	૧૫
૫	સંદર્ભ સાહિત્યની સમીક્ષા, સ્વાધ્યાય, પરિસંવાદ અને લેખન કસોટી, સ્વ મૂલ્યાંકન, જૂથ મૂલ્યાંકન અને અધ્યાપક મૂલ્યાંકન.	૧	૨૦	૧૫
	કુલ	૫	૧૦૦	૭૫

સંદર્ભ સાહિત્ય:

- મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્ય – અનંતરાય રાવળ
- ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ: ભાગ ૧ અને ૨ – ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ – ડૉ. રમેશ એમ. ત્રિવેદી
- મધ્યકાલીન ગુજરાતી કૃતિઓ – સં. અમૃત રાણિંગા અને અન્ય
- મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યની વિકાસરેખા – ડૉ. ધીરુભાઈ ઠાકર
- મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્ય (ઇતિહાસ) – ડૉ. બહેચરભાઈ પટેલ
- મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ – પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ
- ગુજરાતી સાહિત્ય કોશ (મધ્યકાળ) - ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- મધ્યકાલીન સાહિત્ય પ્રકારો - ચંદ્રકાન્ત મહેતા

મહાદેવ દેસાઈ ગ્રામસેવા મહાવિદ્યાલય : સાદરા-રાંધેજા

સમાજવિદ્યા વિશારદ: ગુજરાતી

સત્ર - ૪

પ્રશ્નપત્ર - MJRGUJ - 401

કેડિટ - ૪

કલાક-૬૦

પ્રશ્નપત્રનું નામ : મધ્યકાલીન ગુજરાતી સર્જકો - કૃતિઓનો અભ્યાસ

શૈક્ષણિક હેતુઓ:

1. વિદ્યાર્થીઓ મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યના સર્જકો અને કૃતિઓનું અધ્યયન કરે.
2. વિદ્યાર્થીઓ મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યના સર્જકો અને કૃતિઓનાં ભાવન-આકલન-મૂલ્યાંકન માટેની ક્ષમતા કેળવે.
3. વિદ્યાર્થીઓને મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનાં સર્જકો અને કૃતિઓનો પરિચય થાય.

એકમ	અભ્યાસક્રમના મુદ્દાઓ	કેડિટ	ગુણ	સમય
૧	મધ્યકાલીન ગુજરાતી સર્જકોનો અભ્યાસ. (નરસિંહ, મીરાં, અખો, પ્રેમાનંદ અને દયારામ)	૨	૫૦	૨૫
૨	મધ્યકાલીન ગુજરાતી કૃતિઓનો અભ્યાસ. (ભરતેશ્વર-બાહૂબલિ રાસ, વસંતવિલાસ, કાન્હડદે પ્રબંધ, હંસાઉલિ, આરામશોભા રાસમાળા)	૧	૩૦	૧૫
૩	સંદર્ભ સાહિત્યની સમીક્ષા, સ્વાધ્યાય, પરિસંવાદ અને લેખન કસોટી, સ્વ મૂલ્યાંકન, જૂથ મૂલ્યાંકન અને અધ્યાપક મૂલ્યાંકન.	૧	૨૦	૨૦
	કુલ	૪	૧૦૦	૬૦

સંદર્ભ સાહિત્ય:

- મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્ય – અનંતરાય રાવળ
- ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ: ભાગ 1 અને 2 – ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ – ડૉ. રમેશ એમ. ત્રિવેદી
- મધ્યકાલીન ગુજરાતી કૃતિઓ – સં. અમૃત રાણિંગા અને અન્ય
- મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યની વિકાસરેખા – ડૉ. ધીરુભાઈ ઠાકર
- મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્ય (ઇતિહાસ) – ડૉ. બહેચરભાઈ પટેલ
- મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ – પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ
- ગુજરાતી સાહિત્ય કોશ (મધ્યકાળ) - ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- મધ્યકાલીન સાહિત્ય પ્રકારો - ચંદ્રકાન્ત મહેતા

મહાદેવ દેસાઈ ગ્રામસેવા મહાવિદ્યાલય : સાદરા-રાંધેજા

સમાજવિદ્યા વિશારદ: ગુજરાતી

સત્ર-૪

પ્રશ્નપત્ર- MJRGUJ - 402

કેડિટ- ૪

કલાક-૬૦

પ્રશ્નપત્રનું નામ : પ્રશિષ્ટ સાહિત્યકારનો અભ્યાસ : સુંદરમ્ (‘દક્ષિણાયન’ - સુંદરમ્)

શૈક્ષણિક હેતુઓ:

- (1) વિદ્યાર્થીઓ પ્રશિષ્ટ સાહિત્ય અને સાહિત્યકારનો પરિચય કરે.
- (2) વિદ્યાર્થીઓ ગદ્ય સાહિત્યકૃતિનાં ભાવન-આકલન-મૂલ્યાંકન માટેની ક્ષમતા કેળવે.
- (3) વિદ્યાર્થીઓને ‘દક્ષિણાયન’ કૃતિનું અવલોકન, વિવેચન કે ચર્ચાનોંધ તૈયાર કરવાની તાલીમ મળે.
- (4) વિદ્યાર્થીઓને પ્રવાસ વૃત્તાંત સ્વરૂપનો સામાન્ય પરિચય થાય.

એકમ	અભ્યાસક્રમના મુદ્દાઓ	કેડિટ	ગુણ	સમય
૧	સુંદરમ્ નું જીવન-કવન, ઘડતર પરિબળો અને સમગ્ર સર્જન. • સુંદરમ્ નો જન્મ, ઉછેર અને શિક્ષણ. • સુંદરમ્ નાં સર્જનને ઘડનારાં પરિબળો • સુંદરમ્ નું સમગ્ર સાહિત્ય સર્જન	૧	૩૦	૧૫
૨	‘દક્ષિણાયન’ની કૃતિલક્ષી ચર્ચા • ‘દક્ષિણાયન’ની ભાષાશૈલી • ‘દક્ષિણાયન’નાં વ્યક્તિચિત્રો • ‘દક્ષિણાયન’માં પ્રકૃતિ મહિમા	૧	૨૦	૧૫
૩	‘દક્ષિણાયન’ કૃતિનું સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન. • ‘દક્ષિણાયન’માંથી પ્રગટ થતો સાંસ્કૃતિક સંદર્ભ • ‘દક્ષિણાયન’માંથી પ્રગટ થતો સામાજિક સંદર્ભ	૧	૩૦	૧૫
૪	સંદર્ભ સાહિત્યની સમીક્ષા, સ્વાધ્યાય, પરિસંવાદ અને લેખન કસોટી, સ્વ મૂલ્યાંકન, જૂથ મૂલ્યાંકન અને અધ્યાપક મૂલ્યાંકન.	૧	૨૦	૧૫
	કુલ	૪	૧૦૦	૬૦

સંદર્ભ સાહિત્ય:

- ગુજરાતી પ્રવાસ સાહિત્ય (અરુણા બક્ષી)
- ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ ભાગ -4, 5 – ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ – રમેશ ત્રિવેદી
- દક્ષિણાયન – સુંદરમ્
- શબ્દયોગ – સં. સુધા પંડ્યા અને બીજા
- તપોવન – સુરેશ દલાલ
- સુદરમ્ એટલે સુદરમ્ - રામજીભાઈ કડિયા
- સુદરમ્ સર્જક પ્રતિભા - મફત ઓઝા
- સર્જક પ્રતિભા શ્રેણી - સુદરમ્ - ડૉ. રમેશ એમ. ત્રિવેદી
- અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યની વિકાસરેખા (ગાંધીયુગ)- ડૉ. ધીરુભાઈ ઠાકર

મહાદેવ દેસાઈ ગ્રામસેવા મહાવિદ્યાલય : સાદરા-રાંધેજા

સમાજવિદ્યા વિશારદ: ગુજરાતી

સત્ર-૪

પ્રશ્નપત્ર- MJRGUJ - 403

કેડિટ- ૪

કલાક-૬૦

પ્રશ્નપત્રનું નામ : પ્રશિષ્ટ સાહિત્યકૃતિનો અભ્યાસ : અર્વાચીન યુગ

(‘પૃથિવીવલ્લભ’ - કનૈયાલાલ મુનશી)

શૈક્ષણિક હેતુઓ:

- (1) વિદ્યાર્થીઓ અર્વાચીનયુગની પ્રશિષ્ટ સાહિત્યકૃતિનું અધ્યયન કરે.
- (2) વિદ્યાર્થીઓમાં પ્રશિષ્ટ સાહિત્યકૃતિનાં ભાવન-આકલન-મૂલ્યાંકન માટેની ક્ષમતા કેળવે.
- (3) વિદ્યાર્થીઓને નવલકથાનાં સ્વરૂપોનો પરિચય થાય.
- (4) વિદ્યાર્થીઓને ‘પૃથિવીવલ્લભ’ નવલકથાનાં અવલોકન, વિવેચન કે ચર્ચાનોંધ તૈયાર કરવાની તાલીમ મળે.

એકમ	અભ્યાસક્રમના મુદ્દાઓ	કેડિટ	ગુણ	સમય
૧	કનૈયાલાલ મુનશીનું જીવન-કવન, ઘડતર પરિબળો અને સમગ્ર સર્જન. • કનૈયાલાલ મુનશીનો જન્મ, ઉછેર અને શિક્ષણ. • કનૈયાલાલ મુનશીનાં સર્જનને ઘડનારાં પરિબળો • કનૈયાલાલ મુનશીનું સમગ્ર સાહિત્ય સર્જન	૧	૨૦	૧૫
૨	‘પૃથિવીવલ્લભ’ની કૃતિલક્ષી ચર્ચા • ‘પૃથિવીવલ્લભ’નું કથાવસ્તુ • ‘પૃથિવીવલ્લભ’માં ઇતિહાસ તત્ત્વ અને કલ્પના તત્ત્વ	૧	૩૦	૧૫
૩	‘પૃથિવીવલ્લભ’નું સમગ્રલક્ષી મૂલ્યાંકન • કનૈયાલાલ મુનશીની ભાષાશૈલી • કનૈયાલાલ મુનશીની પાત્રલેખન કલા	૧	૩૦	૧૫
૪	સંદર્ભ સાહિત્યની સમીક્ષા, સ્વાધ્યાય, પરિસંવાદ અને લેખન કસોટી, સ્વ મૂલ્યાંકન, જૂથ મૂલ્યાંકન અને અધ્યાપક મૂલ્યાંક	૧	૨૦	૧૫
	કુલ	૪	૧૦૦	૬૦

સંદર્ભ સાહિત્ય:

- ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ – ગુજરાતી સાહિત્ય પરિષદ
- અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ – ડૉ. રમેશ એમ. ત્રિવેદી
- અર્વાચીન ગુજરાતી સાહિત્યની વિકાસરેખા – ડૉ. ધીરુભાઈ ઠાકર
- લઘુનવલ વિમર્શ – નરેશ વેદ
- ગુજરાતી કથાવિશ્વ – બાબુ દાવલપુરા
- સર્જક પ્રતિભા શ્રેણી - કનૈયાલાલ મુન્શી - રતિલાલ સા. નાયક અને બીજા
- મુન્શી નવલત્રયી - દીપક મહેતા
- મુન્શીની ઐતિહાસિક નવલકથાઓ – ડૉ. જયંત વ્યાસ
- કનૈયાલાલ મુન્શી વ્યક્તિત્વ અને વાકમય – બાબુ દાવલપુરા
- કનૈયાલાલ મુન્શી સાહિત્ય, જીવન અને પ્રતિભા - મધૂસુદન પારેખ

મહાદેવ દેસાઈ ગ્રામસેવા મહાવિદ્યાલય : સાદરા-રાંધેજા

સમાજવિદ્યા વિશારદ: ગુજરાતી

સત્ર - ૪

પ્રશ્નપત્ર - MJRGUJ - 404

ક્રેડિટ - ૪

કલાક - ૬૦

પ્રશ્નપત્રનું નામ : સાહિત્ય સ્વરૂપનું અધ્યયન : નવલિકા

(‘હિમાંશી શેલતની વાર્તાસૃષ્ટિ’ – સં. મણિલાલ હ. પટેલ)

શૈક્ષણિક હેતુઓ:

- (1) વિદ્યાર્થીઓ નવલિકા સાહિત્ય સ્વરૂપનું અધ્યયન કરે.
- (2) વિદ્યાર્થીઓ નવલિકાનાં ભાવન-આકલન-મૂલ્યાંકન માટેની ક્ષમતા કેળવે.
- (3) વિદ્યાર્થીઓને ‘હિમાંશી શેલતની વાર્તાસૃષ્ટિ’માં રહેલી વાર્તાઓનો પરિચય થાય.
- (4) વિદ્યાર્થીઓને ‘હિમાંશી શેલતની વાર્તાસૃષ્ટિ’નું અવલોકન, વિવેચન કે ચર્ચાનોંધ તૈયાર કરવાની તાલીમ મળે.

એકમ	અભ્યાસક્રમના મુદ્દાઓ	ક્રેડિટ	ગુણ	સમય
૧	નવલિકાનું સ્વરૂપ અને વિકાસ. • નવલિકાની વ્યાખ્યા, અર્થ અને સમજૂતી • નવલિકા સ્વરૂપનાં ઘટકતત્ત્વો • નવલિકા સ્વરૂપની વિકાસરેખા	૧	૪૦	૧૫
૨	હિમાંશી શેલતનું જીવન-કવન, ઘડતર પરિબળો અને સમગ્ર સર્જન • હિમાંશી શેલતનો જન્મ, ઉછેર અને શિક્ષણ. • હિમાંશી શેલતનાં સર્જનને ઘડનારાં પરિબળો • હિમાંશી શેલતનું સમગ્ર સાહિત્ય સર્જન	૧	૨૦	૧૫
૩	‘હિમાંશી શેલતની વાર્તાસૃષ્ટિ’- સમગ્રલક્ષી ચર્ચા • ‘હિમાંશી શેલતની વાર્તાસૃષ્ટિ’માં વિષયવૈવિધ્ય • ‘હિમાંશી શેલતની વાર્તાસૃષ્ટિ’માં નારીચેતના • ‘હિમાંશી શેલતની વાર્તાસૃષ્ટિ’માં રચનાશૈલી	૧	૨૦	૧૫
૪	સંદર્ભ સાહિત્યની સમીક્ષા, સ્વાધ્યાય, પરિસંવાદ અને લેખન કસોટી, સ્વ મૂલ્યાંકન, જૂથ મૂલ્યાંકન અને અધ્યાપક મૂલ્યાંકન	૧	૨૦	૧૫
	કુલ	૪	૧૦૦	૬૦

સંદર્ભ સાહિત્ય:

- સ્વરૂપસંનિઘાન – સુમન શાહ
- સત્તર સાહિત્ય સ્વરૂપો – પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ
- ટૂંકીવાર્તા અને ગુજરાતી ટૂંકીવાર્તા - જયંત કોઠારી
- નવલિકા - વિજય શાસ્ત્રી
- ટૂંકીવાર્તા અને ઠું - સં. હર્ષદ ત્રિવેદી
- ટૂંકીવાર્તા - જયંત પાઠક
- સ્વાતંત્ર્યોત્તર ગુજરાતી ટૂંકીવાર્તા - સોમાભાઈ પટેલ
- સમકાલીન ગુજરાતી વાર્તાઓ – રાઘેશ્યામ શર્મા
- ગુજરાતી ટૂંકીવાર્તા : આકાર અને આગમન – ડૉ. નવીન કા. મોદી